

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtlet in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petlitvste za enkrat 18 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsake petlitvste 24 vin, izjave in poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Slovenski junak nadporočnik Mlakar.

Pridi sv. Duh!

Cvetje v naravi izginja, prikazujejo se prvi sadovi. V nežnosti se začnajo in v zrelosti bodo končali. V tem času ljubeznive nežnosti v celi naravi obhaja sv. katoliška cerkev Binkošti, to je spomin o nega dneva, ko je sv. Duh v podobi ognjenih jezikov vidno prišel nad apostole, ki so bili v neki jeruzalemski hiši z Marijo zbrani k skupni molitvi. Prišel je nad nje, da jih je tolažil in učil vse, karkoli je potrebno vedeti za življenje po božjih naukih. — „Tolažnik sv. Duh pa, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse, in vas opomnil vsega, karkoli sem vam rekel.“

Tolažbo je prinesel sv. Duh na zemljo. Tolažbo nam daje tudi sedaj, ako se k nje mu zatekamo. Kdo bi dandanes ne potreboval tolažbe? Tolažbe potrebujejo naši vojaki na bojiščih, tolažbe potrebujejo tudi vsi, ki so ostali doma. Bili so časi, ko nismo razumeli, zakaj se naša zemlja imenuje solzna dolina. Saj je bilo povsod veselje, obilnost, razkošje, uživanje. Danes vemo, kaj se to pravi „solzna dolina.“ Zares, polna je solz in krvi. In nihče ne more vlti v naša srca prave tolažbe, kakor sv. Duh, ki nam ga je obljubil naš Odrašenik, da bo nam prinesel tolažbo in mir.

V podobi razbeljenih, ognjenih jezikov je prišel sv. Duh nad apostole in je priproste ribiče spremenil v učene moše, ki so umeli in govorili jezike vseh ljudstev ter oznanjevali najtežje in najgloblje nauke Kristusove vere. Mi prosimo sv. Duha, da pride v teh težkih časih tudi nad nas ter nas razsvetli s svojimi svetimi darovi, da bomo spoznali, kaj je prav, in se ogibali vsega, kar nam je v pogubljenje. Prosimo za dar modrosti, da bi vse prav spoznali in razsodili, kar nam pride nasproti, ter da bi izvolili dobro, opustili hudo in vse reči tako obrnili, da so Bogu v čast, nam v blagor; prosimo za dar razumnosti, da bi razodete resnice sv. vere prav razumeli ter se znali ogibati vseh krivih nauk, ki jih razširjajo tudi dandanes krivi preroki in protiverski hujšaki; prosimo za dar sveta, da bi vselej izvolili v življenju to, kar Bogu dopade in je naši du-

ši v zveličanje, najsibode lahko ali težavno, prijetno ali zoperno, veselo ali žalostno; prosimo za dar moči, da bomo vse križe in težave, ki nam jih v tako obilni meri nalaga svetovna vojska, zavoljo Boga velikodušno prenašali, vojaki v strelskih jarkih, šibki otroci, žene in starčki v zaledju; prosimo za dar učenosti da bomo dobro in hitro spoznali, kar nam je potrebno za vsakdanje življenje, posebno pa da si bomo pridobili vse vednosti, ki so potrebne k zveličanju; prosimo za dar pobožnosti, ki človeško srce le po Bogu uravnava, da pri vseh svojih opravilih pred vsem na to misli, kako bi Bogu služil in vse njemu na čast storil; prosimo slednjič za dar strahu božjega, ki povzroča v nas, da se bojimo greha, razžaljenja božjega bolj, kakor vsega drugega na svetu.

Pridi sv. Duh, napolni srca svojih vernih, s tolažbo in razsvetlilo in okrepi jih s svojimi svetimi darovi!

Slovenski junak Mlakar.

Poročnik Mlakar, o katerem smo zadnjič poročali, je radi svojih junaških činov postal znan po celi Evropi. Njegov drzen naskok in zavzetje trdnjave Casa Ratti popisujejo vsi listi ne samo v Avstriji, ampak tudi po drugih državah. Mlakar se je proslavil že pred zavzetjem utrdbe Casa Ratti. Dne 15. maja je pri postojanki Magna Seconda Posta (severno od gore Monte Kostan) tekom odmora 10 minut, koji odmor je potreboval lastni artilerijski ogenj, skočil s sapersko patruljo iz lastnega jarka v 300 do 400 korakov oddaljeno sovražno zapreko in jo razstrelil. — Poročnik Mlakar je bil za svojo hrabrost izvanredno povišan za nadporočnika ter odlikovan z viteškim križcem Leopoldovega reda. To odlikovanje dobijo navadno samo višji častniki.

Prijatelj nam pošilja o nadporočniku Mlakarju sledeče podatke: Albin Mlakar je bil rojen dne 25. februarja 1890 na Planini na Kranjskem, Ljudsko šolo je obiskoval pri Sv. Marjeti nize Ptuja, kjer je bil njegov oče postajenačelnik.

Oče našega junaka, Stefan Mlakar, je rojen v Vrhlogi pri Slov. Bistrici in je sedaj star 64 let. Mati Albina je rojena Slovenka iz Uršnih sel na Dolenskem. Kakor je oče zaveden Slovenec, tako je tudi mati navdušena za slovensko stvar. Družina je zelo verna in vrlo narodna. V družini občejejo samo

slovenski. A tudi junak Albin je zaveden Slovenec, in če pride med svoje, govori edino slovenski. Oče je znan kot vzoren čebelar.

Albin se je že odlikoval v bojih z Rusi. Ko je razstrelil nek most v Galiciji, ga je sovražni granatni strel skoro popolnoma zasul z zemljo. Komaj se je rešil in že so ga napadli trije kozaki. Branil se je z golim revolverjem in jih je tudi premagal, a sam je bil le nekoliko ranjen. V Voliniji ga je zadela sovražna krogla, ki pa je k sreči obšla v knjigi Lenaujevih pesmij, ki jo je imel v žepu površne suknje. Iz Volinije je prišel kot ranjenec v bolnišnico. Nato je bil klasificiran za šest mesecev kot nesposobnega za vojaško službo. Ko pa je izbruhnila vojna z Lahom, se je prostovoljno oglašil, dasiravno se ni popolnoma okrevail. Bil je vedno na Tirolskem.

Na očetovem domu v Vrhlogi pri Slov. Bistrici gospodari brat Anton, ki pa služi sedaj kot črnovolnik pri 47. pešpolku v Mariboru. Drug brat, Simon, ki kmetuje v Leskovcu, župnija Črešnjevce, ima sedem sinov pri vojaki.

Kdor zaničuje kmečki stan, nima možgan.

Mladenka iz Savinjske doline nam piše:

Povsod, kamor človek pride, se ne sliši drugega govoriti, kakor o vojski. So gotovi ljudje, ki pravijo, da so vojske duhovniki krivi — draginje pa kmetje. Na take nespametne besede ni vredno odgovarjati. Pač pa je moj namen ta-le: Čitala sem, da nam je svetovano, naj bi ob nedeljah žele, kosile i. t. d. Gospodje! Vam, ki tako nasvetujete, prav odkrito povem, da o kmečkem delu toliko razumete, kot zajec na boben. Glejte! Lani jeseni smo pri nas, kakor tudi drugod, vsak večer delali do 11. ali 12. ure, ali sadje mučkali in prešali, turšico robkali, korenje in repo obrezovali itd. Da, večkrat sve s sestrom celo do 2. ure ponoči turščovno žele. Letos pa vstajamo že ob 3. in 4. uri zjutraj; ob 10. uri, včasih ob 11. uri pa žele gremo spat. Kmet nima, kot drugi stanovi samo 8, 10 ali 12 delavnih ur na dan, ampak 18 do 20 ur, zato si pa ne pustimo, da bi nas še kdo, ki ne pozna naših razmer, priganjal. Kdor pozna naše kmečke razmere, temu je itak dobro znano, v kakem mučnem položaju se nahajamo sedaj na kmetih,

LISTEK.

Pisma z južno-zapadne fronte.

Mi gremo naprej! Hura!

Jožef Založnik od 87. pešpolka, doma iz Sav. doline, opisuje naše prodiranje iz južnih Tirol na Laško sledeče:

Z Lahom star račun imamo, Dobro, zdaj ga poravnamo!

Dne 20. maja: Korakamo proti sovražniku. — Vsak stiska pesti vsled navdušenja in veselja, čes, prišel je čas, ko pokažemo sovragu, kaj smo mi, sinovi silne Avstrije, sinovi slovenske domovine. Prišel je svet trenutek, da maščujemo naše padle brate in kaznujemo sovražno zahrbtnost in nevaličnost. Povsod čuješ petje in veselo zvoke harmonike. Vsa sovražna črta je v ognju in dimu. Naše sveta ura je prišla!

Dne 21. maja: Ležimo pred sovražno bojno črto. Ponoči je naša artilerija ponehala. Ali komaj se zani, že pritulijo naše granate in padajo vedno go-

steje po laških glavah. Ob 7. uri zjutraj izpadejo naše hlabre čete iz svojih skrivališč ter po hudem boju zavzamejo sovražne postojanke. Polentar se je umaknil iz silno močnih kritij.

Dne 22. maja: Na strmem hribu je sovražnik posebno močno utrjen. Ima betonska kritja, močne kaverne, mnogobrojne strojne puške in stroje za metanje min. Hrib je s svojim strašnim orožjem podooben trdnjavi. Zjutraj se prične silna kanonada. Težke granate sekajo, betonska kritja se rušijo, težko kamenje, ostri kosi železa frčijo na vse strani. Vmes pa se čuje klepetanje strojnih pušk, silna eksplozija sovražnih min. Ob 11. uri so naši zavzeli zadnjo postojanko. Na stotine ujetnikov se vsuje po hribu, vsi veseli in srečni, da so rešeni silnega ognja. Lah pa se požene v divji beg, pustivši za seboj mnogo topov, med njimi več 28 centimeterskih, mnogo municije, konj in živeža. Strašen je pogled na zavzeto ozemlje. Velike jame, ena pri drugi, železni kosi granat, zlomljeno drevje, priče silne moči naše artilerije. Ob cestah ležijo mrtvi konji, razbiti vozovi, iz pogorišč se dviga smrdljiv dim.

Dne 23. maja: Korakamo za sovražnikom. Čez ogromne žičnate ograje smo prodrli, zavzeli močne naravno postojanke, sovražnika pognali čez gorovje. Krasen uspeh ravno ob obletnici vojne napovedi. Sedaj gremo naprej. Hura! Gorje Ti, sovrag, kazen se bliža! Tako nam pomaga Bog!

Lahu kažemo pot na Laško.

Gorski topničarji nam pišejo iz južnega Tirolskega:

Polentarije sedaj poganjamo nazaj v njegovo deželo. Dostikrat Lah niti ne utegne vsega s seboj pobrati. Ujeli smo jih že veliko: na tisoče, cele procesije jih priženejo s fronte. Pa tudi topove smo jim že mnogo odvzeli in mnogo strojnih pušk. Porinili smo jih že precej daleč v njihovo deželo. Pokazati jim hočemo pot v njihove kraje. Tukaj v Tirolah nas je sedaj dosti Slovencev in mi slovenski fantje se tudi hočemo izkazati, da smo domoljubni junaki. Slovenski vojaki! Le s korajžo nad polentarije! Zmaga bo na naši strani. Upamo, da se bomo skoraj vračali kot zmagovalci v našo ljubo slovensko domovino. Sopki so nam obljubljeni. Ali so že vsajane cvetlice, iz katerih bodo naši šopki napravljeni?

Prisrčne pozdrave pošiljamo slovenski gorski topničarji vsem Slovenceem in Slovenkam: Fr. Lah in Franc Petrovič od Sv. Marka, ter Ivan Kolenko od Sv. Marjete nize Ptuja.

Kako smo se polastili italijanskih jarkov.

Davorin Krajnc, doma iz Leskovca pri Ptuj, nam piše z južnotirolskega bojišča:

Bilo je dne 20. maja, ko smo napadli italijansko polento. Res, Italijani so taki junaki, kakor jih

kako se vsakdo trudi do skrajnosti, da bi vsaj za silo pravočasno opravil vsa dela.

Gospoda po mestih! Ako se Vam ne zamerim, Vam nasvetujem boljši pripomoček, kako bi se nam kmečkim ljudem pomagalo. Naj se ne dela samo z raznimi nasveti na papirju, ampak z dejanjem. Glejte! Vaše gospe naj vse kuharice in hišne iz službe odpustijo ter naj za čas vojne ta posel same opravljajo. Nadalje zapoveste, naj se gledališča in kinematografi zaprejo itd. Naženite pohajkovalce na delo!!! Kmečki človek res ne ve včasih kaj začeti, toliko je dela na polju, pri živini, v kuhinji itd. Da, ko bi vedeli poklicani ljudje, kaka potreba delavcev da je pri nekaterih hišah na deželi, bi menda mnogokaj drugega ukrenili. Pomanjkanja delavcev ni mogoče popisati. Pri nekaterih kmetijah je ena sama oseba pri hiši, bodisi sestra, mati ali žena in zraven pa mali otroci. Končno pa rečem: Kdor zaničuje revni naš stan, ta nima al' srca, al' nima možgan!

Bogati usnjarji in kmetove svinjske kože.

Nečavno je prosil kmet z Jelovca pri Kamnici pri vseh mariborskih usnjarjih, da bi mu vdclali 2 posušeni svinjski koži. A vsak je rekel, da nima časa za to delo, pač pa da obe koži rad kupi 1 kg po 2 K. Kmet je modroval: „Čemu neki hoče usnjar kože kupiti, če pa nima časa jih vdclati! Mari jih bo povodil?“ Kmalu je zvedel. Pri vratih zadnjega usnjarja sreča namreč ženo, ki je v cajni nesla usnje za par ženskih čevljev. Vpraša jo po ceni in ona mu žalostna pokaže na usnju napisano številko: 12 K 80 h in na podplatih napisano številko 17 K 20 h. In kmet je vedel, zakaj usnjar „nima časa“ za vdelovanje njegovih kož.

Dobro bi pač bilo, če bi se naprosila vlada, da se kmetom v tem oziru pomaga.

Ali je zeleno cepljenje trt brez gumijevih vezi uspešno?

Pred kratkim je nekdo v nekem ljubljanskem dnevniku priporočal, da naj se vinogradniki pri predstojem zelenem cepljenju trt mesto gumijevih trakov poslužujejo bombaža, češ, da je tako cepljenje tudi uspešno in da je v Dalmaciji sploh običajno.

Kolikor je podpisanemu iz lastnega potovanja po Dalmaciji znano, so Dalmatinci vezali doslej ravnotako kot mi le z gumijevimi trakovi. Če so vsled pomanjkanja tega vezila v zadnjem času segli tudi po bombažu, mu ni znano, a da bi bil uspeh ravnotako dober kakor pri veznji z gumijevimi trakovi, je izključeno!

Zelenega cepljenja sem se učil leta 1892. Takrat smo kot gojenci c. kr. višjega zavoda za vinarstvo in sadjarstvo v Klosterneuburgu cepili nek oddelek slavnoznane poskusnega vinograda „pri črnem križu“ po tedaj novem, Goethejevem načinu, to je, zeleno cepljenje s pomočjo navadne kopulacije, kakor je sedaj povsod običajno. Vezali smo z bombažem, ker gumijevih vezi takrat še ni bilo. Dan je bil solnčen in vetren. Drugi dan smo prišli v vinograd, in glej naše nemilo presenečenje. Večina cepičev je

ležala po tleh in le nekaj jih je prav klaverno viselo na odrezanih vršičkih podlag. Kako se je to zgodilo? Zeleni cepiči so se v solncu in vetru nekoliko usušili, postali so tedaj drobnejši, vez je odnehala in cepiči so odpadali na tla.

Zato lahko smelo trdim, da se z zelenim cepljenjem po Goetheju, kakor je pri nas sploh povsod običajno, ne da brez gumijevih vezi nič doseči!

Ta način zelenega cepljenja, ki ga je prvi priporočal H. Goethe, bivši ravnatelj mariborske vinarske šole, je postal šele od tedaj sloveč in obče navaden, odkar so se pričele rabiti gumijevе vezi.

Gumijevi trakovi so namreč prožni in zato tišajo cepič na podlago tudi tedaj, ako se slednji nekoliko usuši. To je ravno velika prednost teh vezi, ki se ne da z nobenim drugim vezilom doseči.

Po Goetheju bi se dalo cepiti v zeleno brez gumija le tedaj, če bi rabili suhe cepiče, namreč cepiče iz lanskim mladik, ki jih je treba v tem slučaju od spomladne režnje spraviti noter do meseca junija tako, da ne odženejo. Vinarski nadzornik Kober je dosegel pred leti z uporabo takih cepičev za zeleno cepljenje prav dober uspeh.

Če pa rabimo zelene cepiče kot navadno, potem bi se znati dalo z bombažem (pavolo) rajšo s podobnimi neelastičnimi vezili doseči nekaj uspeha le pri drugih načinih cepljenja, zlasti pa pri cepljenju po ogrskem načinu. To je podpisani omenil že o priliki, ko je letos spomlad priporočal suho cepljenje trt.

Zeleno cepljenje trt je brez dvoma ogrskega izvora. Že leta 1833 je na Ogrskem izšla knjiga o vinarstvu, ki popisuje zeleno cepljenje trt, običajno v okolici Pečula (Pecs) na južnem Ogrskem. Da niso takrat poznali še gumijevih vezi, je gotovo.

Ogrski način zelenega cepljenja je cepljenje v središč (precep, razkol). Podlaga se odreže kot po navadi za 6. do 7. listom od zgoraj in sicer kake 4 do 5 cm nad kolenčkom. Nato se jo z ostrim nožem razkole noter do kolenčka. Cepič se prireže tako, kot pri suhem cepljenju v skladi, tedaj po obeh straneh, bližje pod očesom, v obliki zagazde. Nato se zatakne cepič v precep podlage noter do kolenčka in vse se dobro poveže. Ker sedi cepič pri tem načinu cepljenja v nekakih vilicah (v precepu), ne more odpasti, čeprav postane vsled usušenja nekoliko drobnejši.

Zato se tudi bolj zlahka priraste kot pri cepljenju po Goethejevem načinu, to je pri kopulaciji ali združenju.

Ogrski način cepljenja so pozneje zboljšali v obliki sedljanja, oziroma obrnjene sedljanja. Pri prvem se podlaga ne razkolje, temveč se precep izreže v obliki črke V, cepič se pa prireže v obliki zagazde kot po navadi. Če napravimo zarezo (precep) na cepiču in podlago obrežemo v obliki zagazde V, potem je to obrnjeno sedlanje. Tudi to dvojje bi se dalo porabiti pri zelenem cepljenju brez gumijevih vezi.

Dalje bi bilo mogoče doseči nekaj uspehov pri veznji z bombažem ali z rajšo s cepljenjem za kožo in še posebno s cepljenjem v piščalko, ki je neke vrste okulacija in ki je znano zlasti na Goriškem.

Uspeh bo pa pri vseh tukaj priporočenih načinih cepljenja tem boljši, čim bolj zrele cepiče bo domo jemali, ker ti niso usušenju tako podvrženi, kakor mladi, bolj mehki cepiči. Da pa dober cepič za zeleno cepljenje nikakor ne sme še imeti bele svrži, to je v obče znano.

B. Skalicky.

Radič — izvrstna prašičja klaja.

V „Kmetovalcu“ objavlja ravnatelj Rohrman: Naša prašičereja trpi danes najbolj zaradi pomanjkanja potrebne močne krme. Kaj pomaga visoka

cena pri prašičih, če pa ne smemo pokladati doma pridelanega žita! Močna krmila, ki so naprodaj, so pa tako draga, da jih ni mogoče pokladati.

Na ta način mora propadati reja praseta in pitanja prašičev. Zato nam tudi manjka praset in masti. Ako naj prašičerejo zopet popravimo, moramo imeti dovolj ječmena in turšice na razpolago. Pride lovati moramo pa tudi druga tečna krmila, ki so se izkazala v zadnjem času kot dobra krmila.

Tukaj sem spada tudi radič ali zelena cikorija.

Ta rastlina še ni tako znana, kakor zasluži, zato je potrebno, da je nakratko opišemo. Radič je važen, ker daje prašičem res zdravo, tečno in sočno zeleno klajo v poletnem času. Ta rastlina je dvoletna in rase pri nas semintja tudi divje. Ta divji ali samorški radič se nabira kakor regvad za solato. Če ga pa sejemo na dobro obdelano in gnojeno zemljo, nam pa bujno rase in daje že prvo leto lahko po štiri bogate košnje sočnega in obilnega listja, ki daje izvrstno klajo prašičem. Drugo leto dobimo v zgodnji pomladi še eno košnjo, če ga nočemo pustiti za seme. Po tej košnji ga je preorati in prostor obdelati za kako drugo rastlino.

Radič, ki ga pridelujemo za prašičjo klajo, ni nič drugega, kakor vrsta cikorije, ki se seje radi zelenih listov, ki dajejo izvrstno prašičjo klajo in prav dobro solato, zlasti za zimski čas in ki se odlikuje od prave cikorije le v tem, da se ta cikorija prideluje zaradi korenin. Prava cikorija ima debelo in sočno korenino, podobno pesni korenini in se rabi za primese h kavi, če jo žgemo in zmeljemo. Radič ali zelena cikorija ima pa bolj drobno in bolj lesnato korenino. Med obema vrstama je taka razlika, kakor med peso in mangoldom. Mangold je, kakor znano, pesna vrsta, ki se seje zaradi sočnih zelenih listov, ki dajejo prav dobro špinačo, pa tudi dobro klajo za prašiče.

Radič daje prašičem tečno in zdravo klajo, in zelo zdravo tudi zaradi svoje grenčice, ki upliva ugodno na želodec in na boljše prebavo. Nekateri prašičereji hočejo celo vedeti, da se z radičem rejeno prašiči bolj upirajo želodčnim boleznim in tudi pred nevarno rudečico, ker te grenke snovi v krmi odvrta škodljiv upliv gliv, ki povzroča to kugo. Seveda so to domnevanja, ki potrebujejo šele natančnih preiskav na živinozdravniških zavodih, preden se zamore izreči o tem kaka sodba. Gotovo pa je, da upliva radič s svojo grenčico ugodno na prebavo in da deluje nekako tako v živalskem želodcu, kakor različna grenka zdravila, ki jih dajemo pri slabi in težki njegovi prebavnosti.

Ker je radič samanasebi tudi tečna krma, ga je priporočati povsod, kjer se pečemo s prašičerejo. Da pa dobimo bogate košnje, ga moramo seveda skrbno pridelovati. Radič potrebuje tako skrbno obdelavo in tako dobro gnojeno zemljo kakor pesa ali pa druge zeljate okopavine. Tudi mu je zemljo globoko obdelati, da zamorejo korenine globoko v zemljo. V tem oziru je radič podoben nemški detelji, ki dela tudi globoko in močne korenine. Sejati ga je pa v zgodnji pomladi; za setev ni jemati semena od cikorije, ki daje navsezadnje, če se na široko poseje, več listja in manj korenin, torej ne od magdeburške, slezijske ali kake take cikorije, ampak od navadnega radiča, ki se seje tudi kot vrtna rastlina za zimsko solato. Seme radiča je enako semenu endivije, s katero je radič v najbližjem sorodstvu. Za 1 ha je treba 5—7 kg semena, za en mernik posetve torej dobrega pol kilograma. Tako seme se dobiva v prodajalnah za semena. Najbolje pa je seveda, če si pozneje potrebno seme sami pridelamo. Za letos je seveda ta setev zamujena, opozarjamo pa že sedaj na to, da naj se naši prašičereji za prihodnjo pomlad pravočasno pobrigajo za to setev, da bodo tudi na ta način pridelali kaj več prašičje klaje.

pri nas doma v proso postavljamo. Menda je Kador na nalašč take proti nam postavil, ker je mislil, da so alpinci močnejši kot smo mi Slovenci. Prvi dan smo zavzeli prve strelske järke in uplenili šest strelskih pušk, ujeli nekaj mož in častnikov, drugi dan pa smo imeli povelje zavzeti postojanke na hribu Kostozin, desno od Tridenta. V jutru ob 8. uri smo napadli Lahe z bajonet in takoj so bili že tudi drugi sovražni strelski jarki naši in potem še tretji. Ujeli še smo podpolkovnika, majorja in 49 drugih častnikov, ter več tisoč mož; 4 strojne puške, 1 top in še 3 nove strojne puške, ki še hitreje pokajo, kakor navadne. Zato pa, slovenske žene in dekleta, lahko vidite, da še slovenski fantje in možje nismo izgubili poguma in ga tudi ne bomo. Pripravljeni smo tudi dati življenje za dom in cesarja. Mislim, da bo laški Judež pomnil, kdaj je bila obletnica, kar nam je vojsko napovedal. Jaz se nahajam že od začetka na laškem bojišču. Pa sedaj je prišel čas, katerega smo komaj čakali. Ne smem pa tudi pozabiti na naše častnike, kateri so nam toliko korajže dali. Šli so namreč pred nami v boj. Takih častnikov je menda malo, kot pri našem slovenskem pešpolku štev. 87. Tudi pohvaljeni smo bili od generala in našega višjega poveljnika.

Pozdravljamo vas kakor tudi vse čitatelje in čitateljice „Slovenskega Gospodarja“: Dav. Krajnc, doma od Sv. Andraža v Leskoven; Matevž Santej z Jurkloštra; Ivan Cvetko, doma od Sv. Marka niže Ptuj.

Kako je na koroški fronti?

(Izvirno poročilo.)

Polentarji so postali zadnji čas zelo nemirni in še posebno, ko se je bližal dan obletnice, ko so pokazali svoje verolomstvo, izdajalstvo in nezvestobo. Zelo jih peče vest in jih boli, da morajo še danes tam stati, kjer so lani mesca maja zadeli na nas hrabre, neustrašene in nepremagljive Slovence. Začeli so očitno kazati svojo težko vest s podvojeno jezo nad nami. Njihove vedne poizvedovalne patrulje in zrakovci so pričali, da se jim je zopet zbudila želja po naši lepi slovenski koroški zemlji ter da se pripravljajo na zopetnji napad in da bi vsaj dan obletnice njihove vojske obhajali na naši zemlji. Ali, ko so pa naše hrabre čete na Tirolskem začele prav pošteno udrihati po polentarskih hrbitih, jim je tudi zgnila vsa korajža. Mislim, da se bo sedaj pričel prej pripravljati na beg, kakor pa na napad. Sedaj, ko so izprevideli, da z nami Slovenci ničesar več ne opravijo, so začeli izlivati svojo jezo s topovi na nas. Po cele ure včasih žvižga, tuli in treska, kakor da bi nastal sodni dan. Pa mi se ne ustrašimo, če bi tudi spustili polentarji vse peklenke duhove na nas. Zakaj? Ker nas čuvajo Jezus, Marija in angeli varhi. Proti tem nima peklenka Italija zadostnih kalibrov. Zato pa menda tudi ni vojaka tukaj na naši fronti, da se ne bi vsak dan tem trem priporočil. Če se pa kateri preseli od nas v večnost, ga pa pokopljemo z

vsemi častmi, kolikor nam je to pač mogoče. Pa tudi našim mrtvim junakom, ki so že pokopani, Lah ne dovolijo pokoja. Tudi na te streljajo laški grdnji. Na visokem hribovju, po katerem se vije naša bojna črta, stoji v ozadju fronte velika kapela, podobna majhni cerkvi. Okoli te kapele so grobovi naših padlih slovenskih junakov. Vsak ima svoj križ s svojim slovenskim napisom. Kakor smo že enkrat poročali v „Slovenskem Gospodarju“, so polentarji tudi to kapelo izvohali ter streljajo na njo. Dne 21. maja so spustili vso svojo jezo na to kapelo in na pokopališče. Goste granate so letele na ta kraj, a hvala Bogu niso napravile nič škode na kapeli. Pač pa so grobovi bili izruvani od granat. Sveta jeza je pograbila naše vrle topničarje, ko so videli, kaj dela brezdušni Lah in pričeli so takoj svoje uničevalno delo. Oglašili so se naši 20 in 28 cm topovi ter peli Lahom trdo, smrtno pesem za plačilo njihovega grozodejstva. V par urah smo gledali pravo razdejanje na italijanski fronti. Laškemu verolomstvu, ki je brez primere v celi svetovni zgodovini, bomo kmalu napravili konec.

Priščne pozdrave ter zdrave ter vesele binkošne praznike! Janez Sedlašek, St. Vid pri Ptuj; Martin Svenšek, St. Vid pri Ptuj; Jernej Podkrižnik, Morje pri Framu; Andrej Pešec, Bukovel pri Sv. Marku niže Ptuj; Jožef Horvat, Zabovce pri Sv. Marku niže Ptuj.